

Stoppage of Auction Sells of Copra at Tiptur.

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ತಿಪಟೂರು):— ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಸೆಕ್ಷನ್ ೨೩೧ ರ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ಹರಾಜು ನಿಂತು ಹೋಗಿ; ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂತು, ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಮಯ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ,

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:— ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ,

Budget Estimates for 1975-76 Demands for Grants.

Demand Nos: 13 19, 27, 53 54 and 40

† ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ರುದ್ರಪ್ಪ (ಕಲೇಶಪುರ) — ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮುಂತಿರುವ ೧೮, ೧೯, ೨೭, ೫೩, ೫೪ನೇ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಳು ಅವರು ಮುಂತಿರುವ ೪೦ನೇ ಡಿಮಾಂಡ್‌ನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೫೭ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇಡೀ ದೇಶದ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಈಗ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಗಳೇವಲ ೧೪೫ ಕಿಮೀ ೪ ಮಾತ್ರ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಆಲ್-ಇಂಡಿಯಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಗಳೇವಲ ೨೫೭ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಬ್ಯಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾರ್ಗ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಮುಂಬೈನಿಂದ ಪುಣ್ಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ವೀರಣ್‌ವರೆಗೆ ಟ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ಬಹುದಾದ್ದು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಎಚ್ ಸಿ ದಾಸಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಸನ್ ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರದ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ರಸ್ತೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೭೯,೯೪೭ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದರೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ೫೭ ಸಾವಿರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ೨೫ ಸಾವಿರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ೨೭೧೪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯ ಮೇನೇಜೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಜ್ಞರಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಸ್ತೆಯ ಮೇನೇಜೆಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಪರಂ ಕೊಡುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ರಸ್ತೆಗಳ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು, ಜನರಲ್ಲಿ ಇಕಾನಮಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಹಳೆಯ ಜನರು ತಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ, ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನರಲ್ ಇಕನಾಮಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರ ಡಿ ಎ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರತ್ತಾರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ೧೮ ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿದ್ದಾರೆ ಸಣ್ಣ ಇಲಾಖೆಯಾದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೫ ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿದ್ದಾರೆ ಫಾರಸ್ಟ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಕನಾಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡದೆ, ಕೇವಲ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇನರ್‌ಲ್ ಇಕನಾಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ಸಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ತರುಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆ

ಯೋಜನೆ ಎಂದೂ ಒಂದು ಮಾಡಿದರು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಆಗ ಬಹಳ ಆಸೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ೧೯೭೩ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫.೦೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ, ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಈಗ ಆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊರಕಲು ಬಿದ್ದಿವೆ, ಅದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇವುಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವರು ಆರ್.ಸಿ. ರೋಡ್ ಎಂದಂತೆಗಿದ್ದ ಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅದೇನು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

3-00 P.M.

ಇನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೋಸ್ಕರ ವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಅವರು ನಿವೃತ್ತಗಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಿ. ಆಡ್ ಬಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ವಹಿಸಿರುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೭೯ ಕಿಲೋಮೀಟರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಇದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ೭,೯೦೦ ಕಿಲೋಮೀಟರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೆಂಗಳೂರು-ನಾಗಮಂಗಲ-ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ-ಸಕಲೇಶಪುರ-ಮೆಂಗಳೂರು ಇವು ಸೇರಿವೆ. ಈ ರಸ್ತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ, ಇದರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ ಇಲ್ಲ. ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಿಕಾರದಿಂದ ರೋಡ್ ಫಂಡಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಫಲರಾಗಿವಾರೆ. ಅವರ ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ರೂ ಇನ್ನೂ ಸ್ಟಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ೫ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಐವತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರವೋಸಲ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಏಕೆ ಆಕ್ಷೆಪ್ಪು ಆಗಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಯೂನಿಯನ್ ಗೌರವೆಂಟ್ ರಾಜ್ಯಗಳು ಫೆಡ್ ರಲ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿನಸ ಫೆಡರಲ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನಸ ನಮಗೇನಾವರೂ ಹಣಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಬೇಡಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಆರ್.ಎ. ಮ್ಯಾಟರ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ ಫಾವು ಡಿಮಾಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ತರು ವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಎಂದಿರುವ ಸಾಲು ಮರಗಳನ್ನು ಕಾವು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲು ಮರಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈ ಸಾಲು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಲ್ಲಾ ಬುದಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಲು ಮರ ಗಳನ್ನು ನೆಡಲು ಕೇವಲ ಗುಳಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದರೆ, ಆದರೂ ಅವು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಲೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಾಲು ಮರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪಟ್ಟಿ ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇಂದೇ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಆಸಿಸಿಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಥವಾ ಜೂನಿ- ಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನಸ ಅವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೊಲೀಸ್ ಹತ್ತುಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುತ್ತಾ, ರಲ್ಲಿ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಇವತ್ತಿನ ದಿನಸ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೊಲೀಸ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೊಲೀಸ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ? ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನಸ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಾಲು ಮರ ಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್, ರೆಸ್ತೌಂಟ್, ಹೌಸ್ ಆಗಬೇಕು, ಕಮ್ಸ್ ಎಂದು ಏನಿವೆ. ಮೊದಲು ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಅನಾಹುತಗಳು ಜಾತ್ಯಾಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತು ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೋಜಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ,

ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಹಣಕಾಸು ಮೇಲೆ ಕೂಡಗು, ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸಿ ರಿಯನ್ಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ರಸ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಹಣ ವ್ಯಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಬೈಪಾಸ್ ರಸ್ತೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಇವು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ ನಿನ್ನ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ತಿಪಟೂರು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಅದು ಇಕ್ಕಾಟಾದ ಜಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೂ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಾಸನ ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಕಲೇಶಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೈಪಾಸ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದ್ದು ಈಗ ಅದು ನಿಂತು ಹೋದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್, ಒವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇನ್ನೂ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಕೇಂದ್ರ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಟಾಂಪ್ಡನ್ ಮಾಡಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಅರಸೀಕೆ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇಂತಹ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ಸಹ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಮೇಲೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಏನಿದೆ ಅದು ಏನೇನೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ಸಬ್-ಡಿವಿಷನ್ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ, ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಮತ್ತೆ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಸಿ. ಒಬ್ಬ, ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರು ಒಂದೇ ಕ್ವಾಂಟಿಟಿ ಕೇಷನ್‌ನವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಣತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ವಿರೋಧವೂ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ವಹಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಸಂಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚು ಕೂಡ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಅದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಂದರುಗಳ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಮಂಗಳೂರು ಸರ್ವಮತ ಬಂದರಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವತು ಬಹಳ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾರವರ ಬಂದರನ್ನು ಸರ್ವಮತ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಂಜುಪುರ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಅಲ್ಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಇರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಲಾಸ್ಕೋಪಿಕ್ ಮಾಡಿ ಎಂದೂ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೊಡ್ಡ ಸಿಕ್ಕಿಗಲ ಹಿಕ್‌ಅಪ್ ಇದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡಲೇ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಸಮ ಮನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳು, ಒಂದೂ ರೀತಿ ಸ್ಪಿಂಗ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಹೋದರೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ, ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಗಮನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರನ್ನು ಅವರೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅಟಾನಮಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನುಣುಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಯಾವಾಗಲೋ ಒಂದು ಸಾರಿ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಂದೇಹ ಇದೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆ ಇಷ್ಟು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವಾಗ, ತಕ್ಷಣದ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಇರುವಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಬ್ರಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದೆಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಟಹಾ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೋದರೆ, ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇರುವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲೇಬೇಕು, ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ದಕ್ಷತೆಗೆ ಹೆಸರಾದವರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇನ್ನು ಒಂದು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಾಕರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ನೀತಿ ಇರಬೇಕು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದರೂ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿ ಅಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹಿಂದೆ ಕೇವಲ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಒಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೂರು ಇದೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ರೆಸುಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವಿಯರಿ ಮಾಡಿ ಅವನು ನಾಲಾಯಕ್ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಪಾದನೆಗಳಿವೆ ತಕ್ಷಣ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಏನು ಕಾರಣವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ನನಗೆ ವಿವಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಉಗ್ರಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ವಿನಾ ಕಾರಣ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅಲೂರಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಆರೋಪ ಇದ್ದರೂ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಂಪು ಎನ್‌ಕ್ವಿಯರಿ ಮಾಡಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿರುವಾಗ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಇದು ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಸ್ಟೇಷನ್ ಸಹ ಬರುತ್ತದೆ, ಯಾರಾದರೂ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದರೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಆಗಲಿ, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಸ್ಟೇಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೇದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೆರೆ ವಗೈರಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SMT. WINNIFREDE FERNANDIS (Coondapur).—Madam Speaker, I support the demand Nos. 18, 19, 27, 53, 54 and 40 and at the same time I put forth my observation regarding allocation made for these demands in Budget. It is very meagre. Provision has been made to take up roads and bridges in the Budget. The allocation for roads for 1975-76 is Rs. 2.65 crores out of which Rs. 80 lakhs is kept for the rural roads. Rs. 1.5 crores for roads and bridges. It is very meagre. If that is position, no work could be taken up in our constituencies. What can we say to our people if they ask for taking up road and bridge works? Therefore I request the Hon. Minister to see that more funds are allotted for the year 1975-76. I come to my District. No provision has been made for roads and bridges. I think it is a step-motherly treatment that is meted out to our District if we compare with other Districts. No road and no bridges have been included in the Budget. I have gone through the entire budget to find out whether any provision has been made for any work for South Kanara. I found nothing is there for South Kanara. Not a single estimate is there regarding the roads and bridges. What have we done to you? What kind of discrimination is it? There should be some norms in allocating funds for works in each District. Some uniformity should be there. I felt very sorry for this state affair. I request the Hon. Minister to reconsider and see that some uniform allocation is made to each District, each Taluk each Constituency. I ask whom should I hold responsible for this? Is it the minister or the Officers responsible for this? When we want to give representation for roads and bridges, of-course we go to the Minister and give it. Whenever we go to him he says that the report will be called for from the Officers and do something about the works in South Kanara. What has happened to that promise? What works in my constituency have been included in the Budget? What shall I say to my people in my constituency. Of-course I go to the Assistant Engineer, Executive Engineer. There is no Executive Engineer at present. I go to the Chief Engineer, Communication and Buildings. He usually says all the works will be taken up. I am afraid, the Minister is shirking his responsibility about South Kanara. I can say that. I can blame the Chief Engineer also because unless he gives the list of works to be taken up in each Taluk, Minister is helpless, and he may not be able to make any allocation for any work. The Chief Engineer should do that. He must make provision for works. I, therefore, request the Government to see that these roads and bridges which are very essential in South Kanara District are taken up and more lumpsum provision is allotted to them.

SRI E.M. CHANNABASAPPA.—How much do you want?

SMT. WINNIFREDE FERNANDIS.—The bridge works which were sanctioned are not included. For example a Bridge at Kodi in Coondapur Taluk which the Minister has promised to take up has not been included. Another work Lekkotte Kome, a small bridge which

is very important, has not been taken up and it is not included in the Budget. Such bridges are very essential in the interest of people particularly in the interest of school going children. At the time of floods, one cannot cross the small streams. Bridges across such streams are very necessary. If there is no bridge, the Children going for school may take holidays during rainy season. Therefore, I earnestly appeal to the Minister to see that some bridges atleast may be taken up. I recommend the following bridges to be taken up.

Bridges at Kedi in Coondapur,
Lekkette Kome,
Lekkette Deebekatte and Hengavally.
Belve Agricultural Colony Road.
Lekkette Debbekatte Road.
Hengavally Road.

Not a single road has been included in the Budget estimate. I am very sorry to say this. A rural communication road which was inaugurated is at a stand-still. What can we tell the people? I want to ask the Hon. Minister what has he done for his Constituency? Has he not included a single road in his Constituency? Has he not obliged the people of his constituency about their requests for roads and bridges? He should take interests in the other constituencies. The same interest for his constituency should be shown to other Constituencies also. The inaugurated road in my constituency should be taken up war footing. About Malnad there is Western Ghat Development scheme. I think there are a lot of funds. Some allocation is made from the Western Ghat Development scheme from the Centre. I have read that some roads atleast should be taken up in the rural parts. In my constituency there is not even a kitcha road for about 32 miles. These roads should be taken up under this scheme and see that proper communication is there.

Regarding building, I can speak about the Inspection Bungalow at Coondapur. The Hon. Minister has seen the I.B. It is very very old building. I request the Minister atleast to have some renovation work for this I.B. and see that this bungalow looks attractive. Why I am saying this is because Coondapur has a good climatic condition and it attracts travellers.

I must say one or two words about Gang Coolies. The wages paid to these Gang Coolies is very very meagre. These coolies work from morning to evening in the scorch sun and the Department is paying only Rs. 3.50 per day cooly. How this poor man would be able to feed his family with this meagre amount? For a single person Rs. 4/- is required. When that is the position how can he feed his family including himself? I request the Government to have some humanitarian consideration and see that wages are increased from

Rs. 3.50 to 3/-. When the Government have considered the request of the M. G. Os why can't you consider the wages of this poor scoly is increased.

Our Hon. Minister is interested in the improvement of Ports in our State. Even our Head of the Port Department Sri Kumaran is also very much interested in the development of Ports. There are 19 ports in South and North Kanara Districts. Our Coondapur Port is exporting Timber and dry fish. Steamers and Cargo Ships anchor in the Coondapur Port to take all goods to foreign countries. Even passengers used go over to Coondapur. But now the passengers are not there. If the facilities are given and the port of Coondapur is improved, it would certainly bring more revenue. The provision made for improvement of this port is not at all sufficient. I am grateful to the Minister for Irrigation and the Chief Engineer. Sri Hameed for taking up atleast one work. Some provision is made this year. I suggest salt water restoration dams should be put up every where because in our places, it is very difficult to get sweet water. If salt water restoration dam is put up, then, irrigation can be taken up and the lands can be brought under reclamation. There is an Ice Factory at Coondapur. An estimate has been prepared and sent to the Government.

There are big tanks in many Taluka which should desilted so that it would help the farmers to grow more.

The Flood Control and Protection Schemes are the centrally sponsored schemes. Why our Government is sleeping over. I cannot understand. The Kerala Government is taking lion's share every year in lakhs, but our Government is sleeping over it. All along the coastal line, the Department must put rivertment every year. I request the Hon. Minister to see that more funds are got from the Centre and see that the rivertments are put all along the rivers.

In conclusion, I want to request both the Hon. Ministers to see that the works are taken up in every Constituency and do justice to the people. I want to the people. I want to recall the words of Lord Jesus—Love thy neighbour as thyself and Swami Vivekananda who said—Work in workship.

With these words, thanking the Chair for having given me an opportunity to speak, I conclude.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ (ಮಗಡಿ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಒಡ್ಡೂರಿನಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗಲೂ ಬಂದೂ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ನಾವು ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ರಸ್ತೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗುತ್ತದೆ, ಬಹಳ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ

ಗಂಡ ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದಂಥ ಸರಿಯಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ವ್ಯಸನ ಪಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಛಾವಿಶಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಖಾಯಿಲೆ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೂಡ ೧೭-೧೮ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಂಥ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಇವತ್ತು ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಡಿ.ಪಿ.ಸಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ೧-೨ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕವರು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ರಸ್ತೆಬೇಕು ಎಂಬ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾಂಪನ್ ಸೇಷನ್ ಕೇಳದೆ ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಢ್ಢಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಂತ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಎರಡು ಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

3-30 P.M.

ಅವು ರಸ್ತೆಗಳೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಲ್ಲ ಅವನ್ನು ತಾವು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡದೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾಳೆ ಏನೇನೂ ಸಾಧನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೨೫ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು ಸಾವಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ರಸ್ತೆ, ಒಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿ, ಒಂದು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ, ನೀವು ಏನೇನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇಂಥ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಯಾವವೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ರಸ್ತೆಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ದಂರ್ಪ ನಿರ್ಯೋಗವಾಗಿ, ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅದೂರಿಂದ ಜರೂರಾಗಿ ಸೇತುವೆಗಳು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೋರಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎರಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇಂಟರ್ ವಿಲೇಜ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಹದ್ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿತಕ್ಕಂಥ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಪಿ.ಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು ಅದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು, ಜನಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಪೇರಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಕೂಡ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೆಕುಪ್ಪರೂ ಕೂಡ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಮಾಗಡಿಯಿಂದ ತೆಗೆಕೊಪ್ಪ, ಮುನ್ನಿಗನ ಹಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನರಸಂತ್ರ ಬಳಿ ಹಾಸನ ಮಂಗಳೂರ್ ರೋಡಿಗೆ ಸೇರುವ ರಸ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ರಸ್ತೆ, ಮಾಗಡಿಯಿಂದ ರಾಮನಗರ ರಸ್ತೆ ವೈಯಾ ಮಾಡಬಲಾ. ಗವಿ ನಾಗಮಂಗಲ, ಅಡ್ಡನ ಹಳ್ಳಿ ಗುಟ್ಟಾಲ್, ಶುನ್ಯಗನ ಹಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿರ ರಾಮನಗರ ಜಾಲಮಂಗ ರಸ್ತೆಗೆ ಸೇರಿತಕ್ಕಂಥ ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ

ಗಳು ಹಿಂದೆ ಕಟಗಲಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಶಾಸನಬೋಗನ ಹಳ್ಳಿ ಸೇತುಮಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಈಗಲಾದರೂ ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದು ಎಂದುರೆ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರಿಗೇಷನ್ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೇವಲ ೬ ಪದ್ದೆಂಟ್ ನೀರಾವರಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಚಿಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಂಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಆರ್ಕಾವತಿ ಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕಣ್ಣಾ ಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ಯಾಜೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡ ದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಶಿಂಷಾ ವ್ಯಾಲಿಗೆ ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ, ಹುಚ್ಚು ಹನುಮೇಗೌಡನ ವಾಳ್ಯದ ಕೆರೆ ಗೊಲ್ಲಕಟ್ಟೆ, ಕೊಡೆ ಪಾಳ್ಯದ ಕೆರೆ, ಈ ೩ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿ ಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ನೀರಾವರಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಮೆನ್ ಕೂಲಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಟುರಲ್ ಲೇಬರ್‌ಗೆ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಶಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಬೆಳಗಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ದಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಮೆನ್ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ೩ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಶಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಜನತೆಯ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಈ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್ (ಜೀವರ್).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಗರಾಳಾರವರು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದುಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ನಮ್ಮ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದನಂತರ ಜನರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಅನರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ಏನೆಂದರೆ ಅವರ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದಂಥ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅವರು ಸರಿಯಾದಂಥ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ. — ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಆಗಿರುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕಾದರೂ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ತಾವು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್. — ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರೀತಿಗಿಂತ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಂತರ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸರಿ ಯಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕೆಂದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ರೋಡ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ರೋಡ್ಸ್; ಸಂಪಲ್ಲಿ ಕಡಿದುಯಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಏನಾದರೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ,

ರಾಯಚೂರು, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಏನಿವೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಏನಿವೆ ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಸರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನೊಂದು ಪೋಗ್ರಾಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಮಿಟಿ ಪಾಲಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿ ಜನರು ಸರಿಯಾದ ಪ್ಲಾನ್ ಪೋಗ್ರಾಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಾವು ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ೫೦ ಮೈಲಿ ಗಳ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಅರ್ಧಕ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಈಗಾಗಲೇ ೩ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು, ಇನ್ನು ಕೇವಲ ೨ ವರ್ಷಗಳು ಉಳಿಯಿತು. ಈಗಲಾದರೂ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸಬೇ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಬರಗಾಲ ಬಂತು ಆಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ಸಿಸ್ಟಂ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಏನು ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದೂ ಕೂಡ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆ ರೋಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮೆಟಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೋಡೂ ಕೂಡ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸಾ ಮಯ್ಯ.—ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲ, ಸನ್ಮಾನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಯವರು ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್.—ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳ ಒಂದೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬರಗಾಲ ದಲ್ಲಿ ರೋಡ್‌ಗಳ ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಏನೋ ಆಗಿದೆ ಆದರೆ ಒಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮೆಟಲಿಂಗ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈಗಿರುವ ವಿಧಿನಿಯಮದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈಗಾಗಿ ಭಾವಿ ಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಸಿದಿರಿ, ಹಾಂಡ್ ಪಂಪ್ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಪಂಪ್ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತು ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಲು ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಯವರು ಮಂಡವಾಳ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಪಂಪ್ ಒಡೆದು ಹೋಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—It is the village Panchayat that has to look into it pay for it and get it repaired.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಧಿನಿಯಮ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಮೈಲಿ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿ ರೋಡುಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬಂದರೆ ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನ್ನ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್ಸ್ ನೆಕ್ಸ್ಟ್ ಕಡೆ ಹಿರಿಯರ ಆಗಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದೇನೂ ಮೊದಲೂ ಕೂಡ ಆಹ್ವಾಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು. ಇದು ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶ. ಇದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಿ. ಹೆಚ್. ಇ. ಎಕ್ಸೆಕ್ಯುಟಿವ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಾಂಕ್ಷನಿಂಗ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಳಿ ಅವರು ಮೈಸೂರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಂತ್ರಿ ಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಟ್ಟು ಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ

ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನೋಡಿದರೆ, ಕಟಸಂಗ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ೧೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಫಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಈಗಾಗಲೇ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಫಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಡೆ ೪೦೦ ಎಕರೆ ಕೂಡ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜನರು ಪಯಿಂದ ಬಂದರೆ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸ್ಟೇಜಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಫಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನೀರು ಕೊಡುವುದು ಇದೆ. ಈ ನೀರಿನ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್ —ಇಂದು ೬.೬೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಮೊದಲು ಸಿ.ಸಿ. ಬೆಡ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಶಹಾಬಾದ್ ಸ್ಟೋನ್ ರಿವೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿ.ಸಿ. ಬೆಡ್ ಮತ್ತು ಶಹಾಬಾದ್ ಸ್ಟೋನ್ ಕಾಲುವೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಲೇವಲಿಂಗ್ ಆದರೆ ತಕ್ಷಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನನ್ನ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೊಳೆ ತ್ಯಾರ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದ ಆದ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಆಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ೧ ಲಕ್ಷ ೪೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವುದು ಇದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳು, ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಂಟ್ರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಅಂಥ ಕಡೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸವನದ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಗೌಡ (ಬೆಳತಗಡಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದತ್ತು ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಜ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾನೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮೈಫೈಡ್ ಧರ್ಮಾಧಿಸಾರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಲತಾಯಿ ದೋರಣ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿಮಾತರು, ಅವರಿಗೆ ಮೂವರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಸೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಹೇಳಿದಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೈನೇಟಿನ್ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಈಗ ಬಹಳ ಕಡೆ ನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಂವ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೂಲಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮುಂದೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಹೋದರೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ನಮಗೆ ಸಂಬಳ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ೬ ತಿಂಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡದ ಕಾರಣ ಅವರು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೂಲಿಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನವರು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ೬.೬೦ ದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಬಿದ್ದು ರಸ್ತೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತು. ಅನಂತರ ನಾವು ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇತಗಡಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಾಲೂಕಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನದಿಗಳು ಇರುವ ಕಾರಣ, ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಧರ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೆಡಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಡೆಫರ್ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆದನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗುವುದು ಯಾವಾಗ, ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದನ್ನಾದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ರೋಡ್ಸ್ ಕೂಡ ಮಾಡಲು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಅದರೂ ಅರ್ಧ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವುಗಳನ್ನು, ಯಾವ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದವೋ ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಲ್ಲ.

ಈಗ ಮೆಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಫ್ಲೆಡ್ ಪೈಟೆಕ್ಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆತು ಫ್ಲೆಡ್ ಪೈಟೆಕ್ಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಬರುವ ವರ್ಷ ೨೦೦, ೩೦೦ ಎಕರೆ ಬಯಲುಪ್ರದೇಶ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡ ಇದೆ. ಸಿಡಲಾರ ಮತ್ತು ಪಿದ್ಧಾವರ ಈ ಎರಡು ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳಿದರು ಸೇರಿಸದೆ ಬಂದಿರುತ್ತೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಪೆಟ್ರಲ್ ಗೌವರ್ ಮಂಟಿನಿಂದ ತುಂಬ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೇರಳದವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಡೆದು ಕೊಂಡು ಈ ಸ್ಕೀಮ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಧಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಬರುವ ವರ್ಷ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಮೆಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಅತಿ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವುಕಡೆ ಮೆಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಮೆಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೊಂದು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರಿಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಅಂಥದ್ದು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ರೋಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅವರು ನಮಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮೆಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಓಡಬಲ್ಲಾಡಿ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡಬೇಡಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಟ್ರಾಪ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೆಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಓಡಬಲ್ಲಾಡಿ ರಸ್ತೆ ಇದೆ ಅದು ಬರೆ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ಲಾಕ್ ಟ್ರಾಪ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಅದು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜರೂರಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಅವರ ಸದಪ್ರಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಗಳಷ್ಟು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಬೈಲಹೊಂಗಲ್) — ಓಡಬಲ್ಲಾಡಿ ಬಚೆಟ್‌ನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿ ಸುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಪ್ತನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈಗೊತ್ತೆ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಓಡಬಲ್ಲಾಡಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ ರೋಡ್ಸ್, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೋಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ, ಸ್ಟೇಟ್ ಹೈವೇಸ್, ರೋಡ್ಸ್, ಟಿ.ಡಿ.ಐ. ರೋಡ್ಸ್, ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಲೀಗ್ ಶಿ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ

ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಅಂದರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ರೋಡ್ಸ್ ಬೇರೆ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರೋಡ್ಸ್ ಬೇರೆ, ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರೋಡ್ಸ್ ಬೇರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ 3 ತರಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ ಆಫೀಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೧೯೦೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕೆಲವೊಂದು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ನೋಡುವುದು ಎಂದರೆ ಎಸ್ಕಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಆಗಲಿ, ಸ್ಟೇಟ್ ಹೈವೇ ಆಗಲಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವಂತ ಎಲ್ಲ ರೋಡ್ಸ್‌ನ್ನು ಒಟ್ಟು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಎಸ್ಕಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಖರ್ಚು ಉಳಿದು ಒನಕಾರಣವೆಂದು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಡಿಮೆ ಆಗುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರೇ ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಡಿವಿಷನಲ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ಎಸ್ಕಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಾದರೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ತಂದಂಥ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ ಕಾರುಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಬರೆದ ಕಾರುಗಳು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ವಲಯದಿಂದ ಬಾಗದಿಂದ ತುದಿಯವರೆಗೆ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಸ್ಕಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಖರ್ಚು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

4-00 P.M.

ರೈಲು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮೀರಜ್‌ವರೆಗೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವಿದೆ, ತಮಿಳುನಾಡು ಕಡೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಸಹ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆ ತರುವಂಥ ವಿಚಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಏಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಆ ದಿಟ್ಟತನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ ಎಂದು ರಿಫೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಪ್ರಕಾರ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಎಂದರೆ ನದಿ ಮತ್ತು ಕಮುದ್ರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡುವುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನದಿ ಮಾರ್ಗದ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗದ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಗೆ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಬಂದರು ಇಲ್ಲ. ೧೯ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ೨ ದೊಡ್ಡ ಬಂದರುಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಅವುಗಳನ್ನು ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ದುಡ್ಡು ತರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಅದನ್ನು ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಲಪ್ರಭ ಡ್ಯಾಂ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ೮ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ನಾಗರಾಜ್.—ಅದು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಕಮಲಾಪತಿ ತ್ರಿಪಾಠಿ ಅವರು ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಟ್ರೇನ್ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ

ದ್ವಾಗ ಅವರು ಬಹಳ ಕಾಲ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದು ಹೋದುದರಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬೇರೆಯವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಅಂಟ್ ಕಾಂಪ್ರೆಹೆನ್ಸಿವ್ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗೆ ೧೯೭೪-೭೫ರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಫಂಡ್ಸ್ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಬೈಲಹೊಂಗಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಬ್ ಜೈಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಸ್ಪಿಎಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಪಾಯಿತು. ಅದು ಯಾವುದೂ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಹೊಸ ಕೆಲಸ ಇವು ಯಾವುದೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಲಪ್ರಭ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಾಟರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಾಟರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಮನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಜಮೀನಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ತಂಭದ ಮೇಲೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವಾಟರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬೈಲಹೊಂಗಲ-ಧಾರವಾಡ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವಾಟರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಸರ್ವೆಮಾರ್ಚ್ ಆಗಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವಾಹನಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಬೇಕಾದ ನಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇತುನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪೂರ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇಲೇಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆಯಿಂದಲೋ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಉದಾಸೀನದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉದಾಸೀನ ಮನೋಭಾವದಿಂದಲೋ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂಥ ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೋಟಿಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೂ ರೈತನಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ನೂರಾರು ಸಾವಿರಾರು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿವೆ ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿದೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿದೆ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉದಾಸೀನ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನಿಂತಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ದೇವದೇವರೂ ತಪ್ಪು ಇದೆಯೋ. ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ನಿಂತಿದೆಯೋ ಏನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಬೇಗ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ತೊಬಿನ ಕೆಲಸ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು, ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಲಿಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಭುವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅರ್ಧಮಾರ್ಧ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಾವಿರಾರು ಇವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಗಿದುಹೋಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ವೇಜ್ ನಂ. ೩೨೦ರಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯಾಳ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಲಸ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ವೇಜ್ ನಂ. ೩೪೫ರಲ್ಲಿ ಕುಣಕೇನಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಲಸ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಗಿದಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು ೭-೮ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ-ಈಕ್ವಲ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ಸ್ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೧೪ ಲಿಫ್ಟ್ ಇಂಜಿನ್‌ಪನ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಬಾಯಿಬಿಡುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಲಿಫ್ಟ್ ಇಂಜಿನ್‌ಪನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಈ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಮಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಂಡೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನಾವರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ನನಗೇನೂ ಹೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರವವರು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಇಂಜಿನ್‌ಪನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ೧೨೩೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುವ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟನ್ನು ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಷರದೇವೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ನೆನ್ನೆತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಇಂಜಿನ್‌ಪನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೬೫ ಮತ್ತು ೧೯೬೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿ, ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಸಹ ಅವು ಕಾರ್ಯಾರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನರಾದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ. ಇತರರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಡ್ಡು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ತನಕ ಲಕ ದೇಶದ ಬಂದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಗಲಾಕಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈಲ್ವೇ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ೧೪ ಪರ್ಮಿಟ್‌ನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ರೈಲ್ವೇ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನಿಭಾಷ್ಯ ಅಂಗೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಆಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೇ ಮಾರ್ಗ, ಮೈಸೂರು-ಬಳ್ಳಾರಿ ರೈಲ್ವೇ ಮಾರ್ಗ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಾರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇತರರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಹ ರೈಲ್ವೇ ಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು-ಮಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿ ತನಕೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬಡ್ಡಿ ಟನ್‌ನಲ್ಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಹನೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಜಾಗೃತ ಮುಂಗಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ರೋಡ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ೮೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೆನೆ ಗಾಢಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ನೋಡಲು ಹೋಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ವಾಪಸ್ ಬರಲೂ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ಸಮಯವಾದರೂ ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರಸ್ತೆ

ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಜೀಪ್‌ಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಚಿನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿ-ತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಚಿನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಲ ನಾನು ಮತ್ತು ಅವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವ ವಿಷಯಗಳ ಅರಿವು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ ಸಲ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸಹ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದರೇಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಯೇ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನುಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹಲವಾರು ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ನಾವು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೇ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕಾರವಾರ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ರೈಲ್ವೆ ಲಿಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾರವಾರ ಬಂದರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಕಾರವಾರ ರೈಲ್ವೆ ಲಿಂಕ್ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ, ಹೀಗೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ಕಾರವಾರದವರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಂದಿ ಬಂದಿದೆ, ಆದ್ಯಯನವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ? ಅವರೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಅಥವಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು? ಎನ್ನತಕ್ಕದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅನಂತರ, ಮಲೆನಾಡು ಕೆರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಾವು ಕೆಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಿ ಪಾಣಜಿ ತೆಗೆದರೆ, ಪುನಃ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಲೆನಾಡು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ಸ್ ಸುತ್ತಳತೆ ಏನು ಇದೆ, ೫೦-೧೦೦ ಅಡಿ ಇಂತಹ ಕಡೆ ಇರುವುದನ್ನು ತೆಗೆಸಿ, ಆಳಪಡಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ಸ್ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು ಇದೆ. ಆದರೆ, ನೀರು ತುಂಬಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಲಾತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಒಳಗಿಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಆಮೇಲೆ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಗಮನವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಚಿನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರವಾರ ಪ್ರದೇಶ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ದಡಗಳೆಲ್ಲ ಕೊರೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅಕ್ಕೋಲ ಕಾಲಾಕಿನ ಮಂಜುಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರ ಏಕಪೀಠವಾಗಿ ದಡ ಕೊರೆತು, ಜಮೀನ್ದಾರಿ

ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೆಳೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಸಮುದ್ರದ ಕೊರೆತದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತ ಏನು ಇದೆ, ಇದರಿಂದ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಮುದ್ರ ಕೊರೆಯಾದಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ, ಅಪಾರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದವರು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ರಿವೈಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಡೀನೀಯರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಕೇರಳ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಟಾರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪೂಜೂಗು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವಾಸ್ಕ ಬಸ್ ಬಸ್‌ಪ್ಪನವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸ್ಟೇಷರ್‌ಮನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಸದಿಚ್ಚೆಯಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ. ಸೋರಿಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರವರು ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಟಾಪ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪೂಜೂಗು ಮಾಡಿದರು. ಕೋಟೀಪುರದಿಂದ ಮಲ್ಲಾಪುರದವರೆಗೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಟಾಪ್ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಅಡಳಿತ ಡಾಂಗ್ರಿಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಚಿನ್ನವೀರಸ್ವಗೌಡ ಅವರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಟಾಪ್ ಒಂದು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪೂಜೂಗು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸೋರಚ ತಾಲೂಕು ಡಾಂಗ್ರಿಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಹೆಸರು ಎತ್ತು ಕೊಂಡು, ಅವರ ಮನೆಗೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸದರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಇದರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇರುವಾಗ ಇವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಡಾಂಗ್ರಿಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರೋಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಥಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಚಿನ್ನವೀರಪ್ಪ ಗೌಡ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂರು ಜನ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಕಾಮನ್ ಆಗಿದೆ. ಚಿನ್ನವೀರಸ್ವಗೌಡ ಅವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದೆ; ಯಾರೋ ಶಾಮೀಲು ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈವರ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಥಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅದು ಎಸ್ ಪಂಚ್ ಆಗಬೇಕು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have already told him not to take any name as such.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಥಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಂತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆ ನಾನ್ ಓಡಬಲ್ಲದ್ದಿದೆ; ಓಡಬಲ್ಲದ್ದಿದೆ. ರಸ್ತೆ ಅಲ್ಲ; ಜೊತೆಗೆ ಬಸ್‌ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಓಡದದ್ದೇ ಇರುವ ಮೂಲ ಗ್ರಾಮ ಇದಕ್ಕೆ ಟಾರ್ ರೋಡ್ ಮಾಡುವ ಅನಶ್ಯಕತೆ ಏನು ಇತ್ತು? ಸರಕಾರದವರೇ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸೂಪರಿಟೆಂಡೆಂಟ್‌ರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸ್ವೇ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಪತ್ತೆ ಯಾವುದೋ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಸದೆಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಚ್ಯಾಂ ಬಸ್‌ಪ್ಪನವರ ಪತ್ನಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇ. ಅವರುಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಾನು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನೀತಿಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ಈಗ ಮಲ್ಲಾಪುರದ ಬಾರ್ ರೋಡನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ನೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ನಗರಾಳ್ಯ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈಗ ಈ ಮೈಸೂರಿನ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸ್ವಾ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿನ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವರ್ಗಿಸಿ ಕೊಡುವಾಗಲೇ ಇಡಬೇಕು. ಈಗ ಎರಡು ಮಿಷನ್ ಆಗುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಮೆಷಿನ್ ಇದೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಿಪೇರಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಪರಸನ್ ಹಾಕಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಮೆಷಿನ್ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ, ಹೋದ ಸಾರಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರದ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಬಂತು. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ಟ್ರ್ಸ್ ಆಫ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಐರನ್ has been found and proved. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತನವರೆಗೂ ಸದನದಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ತಾವು ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ವಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಈಗ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಾರಾಯಣ್ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸಿ ಅಂಡ್ ಬಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಿ.ಐ.ಟಿ.ಬಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಫೈಲು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಇದರಿಗೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಿ ಅಂಡ್ ಬಿ ಮೈಸೂರು, ಮತ್ತು ಸಿ.ಐ.ಟಿ.ಬಿ. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ಜಾರಿ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದು ತಪ್ಪಿತಸ್ತರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಏನು? ಅದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಡುತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಾನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮವಾದಂಥ, ರಚನಾತ್ಮಕವಾದಂಥ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲಿ, ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಇಲಾಖೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸುಮಾರು ೧೮ ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಮತ್ತೆ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಸುಮಾರು ೭೦ ಜನ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ೨೫೫ ಜನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ೧,೪೫೫ ಜನ, ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ೨,೯೯೩ ಜನ ಮತ್ತೆ ಅಡರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್ ೩,೨೧೬ ಜನ ಈ ರೀತಿ ಒಟ್ಟು ೭,೯೦೬ ಜನ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಪೀಪಲ್ ಇದ್ದಾರೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವರ್ಕ್‌ಬಾಜರ್ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ೧೪,೦೦೦ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಸುಮಾರು ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 30,000 ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸದುವಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನವಂಗೂ ನಿಮಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಇವರು ಬರೀ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವರೂ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಖರ್ಚುಪಟ್ಟಿ ಬಹಳ ದುಭಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಬಹಳ: ಕೆಲವು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ತಮಗೆ ದೃಕ್ಪವಾಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 0.9 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ೧೨.೬. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರವರೆಗೂ ಮರ್ಚ್ ಲೋಡ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವರು ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅವರು ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಎಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿರಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವೇ ಏನು ಹೇಳಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡಿರಿ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತಂಬಾ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಡವೆಂದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೀಗೆ ಆಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಗತ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ, ಇನ್ನಾರೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲೋಪಗಳು, ದೋಷಗಳು ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಹ್ಯಾವರ್ ವಿಕ್‌ನೆಸಸ್ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಕಂಪ್ಲೋರ್ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ವಿಧಿನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದರಿಂದಲೇಕೆಂದಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ್ದೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀವು ಸಮಭಾಗವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಾವು ಟೀಕಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯ ಗತಮಾಡದೇ ಇದ್ದಾಗ ತಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಅನ್ಯಥಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕವರು ಮೊದಲು ನೀವು ಎಂದು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷವನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಇದು ಆಗಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ನಿಮ್ಮ ಉಭಯತರೂ ಭಾಗಿಗಳು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಮತ್ತು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಏನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಅವಶ್ಯಕವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದೋಷ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪುನೆಪುಗಳು ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಆ ತಪ್ಪುನೆಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸು ಭಾವ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆ ತಪ್ಪುನೆಪುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಮಗೂ ಇದೇ ಇಷ್ಟನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ, ತಾವು ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿನ ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಧಟ್ಟನೆ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲವೇ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತಗಾರರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದ್ದರೆ ಶರೀರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಡಿಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಅವು ವಿಮಾನ ದಾರಿಯಾಗಲೀ, ರೈಲ್ವೆ ದಾರಿಯಾಗಲಿ, ರಸ್ತೆಯಾಗಲೀ ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಕೂಡ ಇನ್‌ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದು ತಳಹದಿ. ಈ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೊರಟರೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಆಮೇಲೆ ಕಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬೇಕು. ದಿನ ಕ್ರಮೇಣದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಸರಂಜಾಮುಗಳ ಓಡಾಟ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಬಸ್‌ಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಓಡಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳು ಕೆಡುತ್ತವೆ ಎಂದು. ಇದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕುರಿಗಳು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಡುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಹೇರೆ ಹೊತ್ತು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸ್ವಯಂ ರೋಡಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೂಕ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಆ ಸ್ವಯಂ ರೋಡಿನ ಮೇಲೆ ಕುರಿಯು ಆ ಕಾಲಿನಿಂದ ತೂಕ ಎಷ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕುರಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೋಡ್ಸ್ ಕೆಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು, ಮೋಟಾರು, ಲಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

WELCOME TO MANGOLIAN PARLIAMENTARY DELEGATION

MADAM SPEAKER.—Hon'ble Members, I have to make an announcement regarding the arrival of the Mangolian Parliamentary delegation to Bangalore.

On my own behalf and on behalf of the Hon'ble Members of this House, I have great pleasure in welcoming the delegation.

The delegation arrived to-day and will be in Bangalore for a day. This is too short a stay, but we will try to show them as much as possible of our City within the short period. They are now in Officers Gallery. We wish them a happy and fruitful stay. Through them we convey our greetings and best wishes to their Parliament and the people of Mangolia.

SRI D. DEVARAJ URS.—Madam Speaker, on behalf of the Treasury Benches and the Government and on behalf of the Members of this August House, I would like join my voice in welcoming the Parliamentary Delegation which has come here. I wish them a happy sojourn and good time in Karnataka.